

TOEVLUCHT

**THEMA:
VOLHOUDEN**

**Oleksandra Prokop:
'IK WIL WEER ZONDER
ANGST NAAR SCHOOL'**

**Feiten op een rij:
WAT WE MET JOU
GEREALISEERD HEBBEN**

**Burgemeester
Stieneke van der Graaf:
'ELLENDHEIT
NIET HET LAATSTE WOORD'**

AANKOMEN MET LEGE HANDEN

De onstabiele situatie in Zuid-Sudan zorgt voor een grote vluchtelingenstroom naar onder andere Matar, een grensplaats in Ethiopië. Toen hun huizen werden gebombardeerd, sloegen Zuid-Sudanezen halsoverkop op de vlucht. Inmiddels is er cholera uitgebroken onder de tienduizenden vluchtelingen. ZOA is ter plaatse met schoon drinkwater en voedsel. Bovendien faciliteert ZOA cholera-klinieken om de meest kwetsbaren op te vangen. Omdat de vluchtelingen met lege handen aankomen, ontvangen de vrouwen op de foto jerrycans, zeep en emmers. Hiermee kunnen ze water opslaan – bijvoorbeeld om te koken en te wassen. Ook wordt zo de hygiëne in het kamp verbeterd. 🌱

'De bommen vielen op onze huizen. Ik kon net op tijd wegrekken. Veel familieleden kwamen helaas om. Het leven in dit kamp is heel erg zwaar. Er is geen eten of brandhout.'

Nyayien Nyang Chan (22) uit Zuid-Sudan

6

Op de kaart

Tijd om te herstellen

Thema

8

VOLHOUDEN

Triatlonkampioen Rhonda Eikelboom:
'Volharding komt pas als het zwaar wordt'

12

Facts

Zo zijn we er samen voor mensen in nood

13

Collecte

Ad Verkerk: 'Juist nu is collecteren belangrijker dan ooit'

14

Kom in actie

16

Reportage

Hiske Gude geeft inkijkje in Nigeriaans vluchtelingenkamp:
'Het leven is zwaar, maar mensen houden vol'

5 vragen aan Daria Pavlova in Oekraïne:

19

'NIEMAND PAKT GODS LIEFDE VAN ONS AF'

20

Nieuws

21

ZOA op je mobiel!

22

Interview

Burgemeester Stieneke van der Graaf:
'Mensen zeggen me: vergeet ons niet!'

26

Ondernemers

Peter en Alies Koelewijn:
'De ongelijkheid in deze wereld raakt ons'

28

Vertrek uit Colombia

'ONZE HULP REDDE LETTERLIJK LEVENS'

30

Bid je mee?

31

Kidspagina

Portretten

15 Manasik
in Sudan

25 Du'aa
in Jemen

29 Oleksandra en
Maksym in
Oekraïne

Volhouden vraagt moed

Programmadirecteur • Edwin Visser

'Dit jaar zijn onze hutten niet weggespoeld, en onze akkers niet overstromd. We kunnen weer oogsten!' Dorpelingen van Akon (Zuid-Sudan) vertellen, terwijl we onder een boom zitten, hoe het dijkproject van ZOA in samenwerking met partners hun leven heeft veranderd.

Regenwater is van levensbelang, maar jarenlang was het ook hun vijand. Te veel regen leidde tot overstromingen die gewassen verwoestten. Toch gaven ze niet op. Elk jaar zaaiden ze hun land in, hopen op een gunstig resultaat. Dankzij het dijkproject kunnen ze er nu zeker van zijn dat overstromingen hun oogsten niet meer zullen bedreigen. In de landen waar ZOA werkt, ervaren mensen al jaren zware tegenslagen. In Syrië volgden oorlog, crisis en aardbeving elkaar snel op en recent zijn we daar weer gestart met noodhulp, na een nieuwe golf van geweld. In Sudan bracht een revolutie hoop, maar de nieuwste burgeroorlog slaat deze de bodem in. Ook de oorlog in Jemen blijft al jaren voortduren.

Het thema van deze editie van Toevlucht is 'Volhouden'. Volhouden vraagt moed, iets wat we dagelijks zien in ons werk. Mensen geven niet op, maar blijven zich voor hun kinderen inspannen, zodat zij kunnen eten en naar school gaan. Het is een voorrecht voor ZOA om hen te ondersteunen, zodat zij weer op eigen kracht verder kunnen. De situatie in de wereld kan soms ontmoedigend zijn. Veel dingen gaan niet zoals we hopen, en het kan moeilijk zijn om niet moedeloos te worden. Maar juist in tijden als deze is het belangrijk om vol te houden.

De Bijbel zegt in Romeinen 5:3-4 dat volharding leidt tot betrouwbaarheid, en betrouwbaarheid tot hoop. Samen met onze trouwe achterban in Nederland, die niet opgeeft en het werk in crisisgebieden blijft steunen, kunnen we een bringer van hoop zijn en blijven. Dankjewel dat je samen met ons volhoudt!

Conflicten en rampen: het ene land maakt ze nauwelijks mee, het andere land krijgt er meerdere tegelijk. In de crisisgebieden waar we werken, zijn die gestapelde problemen volop te vinden. Terwijl er een oorlog in volle gang is, krijgt de bevolking bijvoorbeeld ook een (klimaat)ramp te verduren. Daarom willen we naast hen blijven staan, totdat er licht gloort aan de horizon.

TIJD OM TE HERSTELLEN

SYRIË

VOL VERTROUWEN

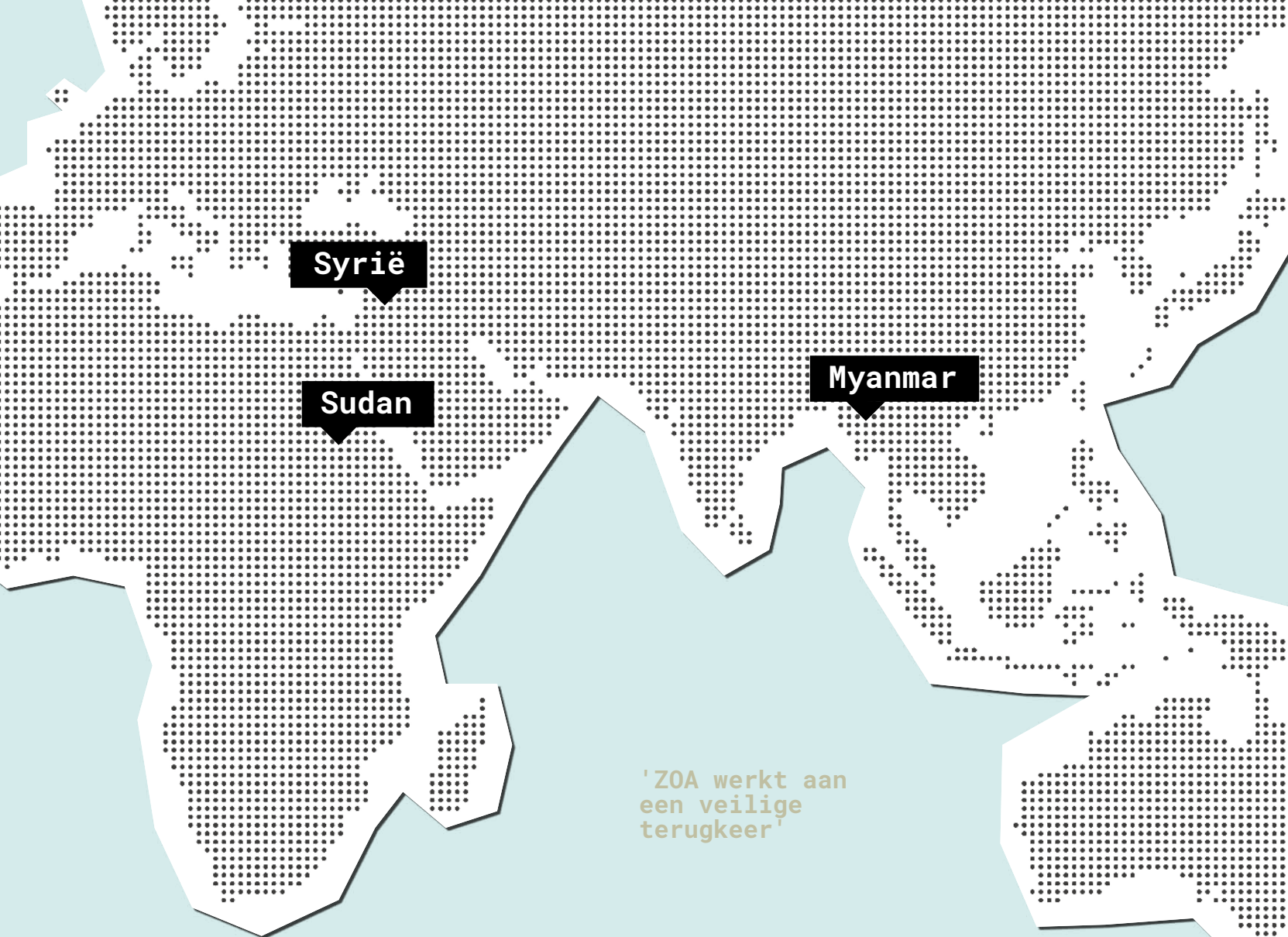
Na weken van hevige gevechten in Zuid-Syrië is ZOA deze zomer weer met noodhulp gestart voor duizenden ontheemden in de regio Daraa. Het gaat om voedselpakketten, zeep, jerrycans voor water en andere belangrijke producten, zoals dekens en kussens. Intussen gaat ook de hulp voor de wederopbouw in dit land 'gewoon' door. Dit is van grote betekenis voor onder andere Khaled Ahmad Al-Hassan Ibrahim (42). Hij maakte in zijn leven veel mee: oorlog, armoede en een zware aardbeving. Dankzij ZOA heeft Khaled nu een baan in een bakkerij. Deze kans geeft hem moed en nieuwe kracht. Vol vertrouwen ziet hij de toekomst tegemoet, ook al is nog veel onzeker in Syrië. "Nu kan ik mijn gezin geven wat ze nodig hebben", zegt hij stralend.

SUDAN

TERUG NAAR HUIS

"Mijn kinderen en ik willen terug naar huis", zegt Ekhlās Musa (30). Ze was zwanger toen zij en haar kinderen halsoverkop moesten vluchten voor het geweld in Sudan. Na twee jaar overleven in een vluchtelingenkamp wil ze graag terug naar huis, net vele andere Sudanese. Meer dan 13 miljoen mensen zijn door de oorlog op de vlucht geslagen. Maar veel van hen zijn honderden kilometers van huis. De reis is niet zonder gevaar én er wordt in sommige gebieden nog hevig gevochten. ZOA ondersteunt met noodhulp en werkt – zodra dit mogelijk is – aan een veilige terugkeer.

'ZOA werkt aan
een veilige
terugkeer'

MYANMAR

'DIT WATERFILTER HEEFT ALLES VERANDERD'

In Myanmar moet je werkelijk een lange adem hebben. Na een jarenlange burgeroorlog en een grote economische crisis, kwam daar in maart een zware aardbeving bovenop. Daw Aye Aye Khine (47) verloor hierbij haar man. Ze bleef achter met twee kinderen. Haar huis raakte beschadigd en schoon drinkwater was nergens meer te krijgen. "We moesten rivierwater drinken. Mensen kregen diarree. Ik was bang dat mijn kinderen ziek zouden worden", vertelt ze. Ook haar eetkraam bleef dicht, want zonder schoon water kon ze niet koken. Tot ze van ZOA een waterfilter kreeg. "Nu kan ik weer koken en geld verdienen. Dit filter heeft alles veranderd. Het gaf mijn gezin gezondheid en hoop terug."

Noodhulp en sport vergen beiden een lange adem, zegt triatlonkampioen en voormalig ZOA-medewerker Rhonda Eikelboom. Als noodhulpverlener zag ze hoe mensen in crisisgebieden tijd nodig hebben om er bovenop te komen, en moed om door te gaan. Hoe belangrijk het is om naast hen te blijven staan en die extra mijl te gaan. Als sporter weet ze dat volharding pas komt als het zwaar wordt. "Volhouden, daar gaat het om. Juist als het tegenzit."

Triatlonkampioen Rhonda Eikelboom:

'Volharding komt pas als het zwaar wordt'

'De moed zakt mij in de schoenen. Ik weet niet of het mij gaat lukken: 104 kilometer hardlopen over de Utrechtse Heuvelrug. Het wordt donker in mijn hoofd. Ik weet dat ik moet blijven bewegen, maar elke stap doet inmiddels zeer... En dan

denk ik aan Sadia, een vrouw die ik ken uit Darfur (Sudan), waar ik een paar jaar gewerkt heb als noodhulpverlener. Ze had zelf weinig, maar klaagde nooit en had altijd oog voor andere mensen.

De situatie in Sudan is momenteel erg slecht en ik heb geen flauw idee of zij nog leeft. Maar ik weet wel dat zij niet de optie had om op te geven. Als ze op de vlucht geslagen is voor het geweld en de hongersnood, had zij vast ook blaren. En kon ze zeker niet opgeven. Sadia haalt mij uit mijn zelfmedelijden

en helpt mij om door te gaan. Stap voor stap, meter voor meter... Ik kan niet meer, maar toch blijf ik doorgaan. En heel langzaam komt de finish in zicht.'

Dit fragment komt uit de blog die je vorig jaar schreef na je deelname aan de Utrechtse Heuvelrug Ultra Trail. Neem je je ervaringen als noodhulpverlener altijd mee in de sport?

"Sadia is nog steeds een voorbeeld voor me. Ze was zo ontzettend zorgzaam, terwijl ze zelf weinig had. Ik herinner me dat ze zelfs een zwanger meisje van dertien in huis nam, verkracht door mannen van een Arabische militie. Haar verhaal inspireert en helpt om me ervan bewust te zijn hoe bevoorrecht ik ben. Mijn uitdagingen zijn altijd vrijwillig. Ik heb de keuze om op te geven. Maar er zijn mensen die dagen, weken, maanden op de vlucht zijn. Aan het overleven zijn. Ik ben veilig en heb genoeg eten en drinken om überhaupt te kunnen sporten. Wat zit ik dan te zeuren over een blaar?"

'Haar verhaal
inspireert en helpt
mij om te beseffen hoe
bevoorrecht ik ben'

Kinderen in vluchtelingenkamp Anywaa (Ethiopië).

Ironman Triathlons en ultralopen: jij bent van de lange afstanden. Hoe komt dat zo?

“Sommige mensen trainen om een wedstrijd te kunnen doen. Ik doe mee aan een wedstrijd om te kunnen trainen. Mijn eerste grote wedstrijd was Ironman, een langeafstandstriatlon die bestaat uit 3,8 km zwemmen, 180 km fietsen en 42,2 km hardlopen. Dat was op 5 augustus 2018: mijn veertigste verjaardag. Zeven maanden daarvoor had ik na een borstcrawltraining net voor het eerst de overkant van het zwembad gehaald. Door lang door te gaan en vol te houden kom ik er steeds weer achter dat je zoveel meer kunt dan je denkt, zowel fysiek als mentaal. In 2022 werd ik Nederlands kampioen triatlon in mijn leeftijdscategorie.”

Inmiddels ben je zelf Ironman-coach en personal trainer. Daarnaast doe je consultancy werk voor ngo's, waaronder ZOA. Helpt jouw lange adem daarbij?

“De parallellen tussen beide werelden helpen mij vol te houden. Een sportwedstrijd is gemakkelijk: iedereen ziet wat je doet en moedigt je aan. Trainen voor die wedstrijd is veel moeilijker, dat ziet eigenlijk niemand. Zo is het ook met humanitair werk zoals dat van ZOA: een kapot schoolgebouw herstellen is zichtbaar en concreet. Maar het opleiden van leraren en betrekken van de gemeenschap vergen veel meer volharding.”

In Romeinen 5 vers 3-5 staat dat ellende tot volharding leidt, volharding tot betrouwbaarheid en betrouwbaarheid tot hoop. Zie jij dit terug in jouw werk?

“Ja, volharding komt pas als het zwaar wordt. Het is de sleutel tussen ellende en betrouwbaarheid. Er zijn dingen die je overkomen in het leven. Je kunt er niet veel aan doen, maar de manier waarop je reageert, heb je wél zelf in de hand. Dat zie ik bij sporters, waaronder een bevrinde triatlete, die enkele jaren geleden nog in een rolstoel zat door een spieraandoening en nu volledige triatlons doet. En dat heb ik ook veel gezien bij mensen in crisisgebieden. Zoals Sadia in Sudan, die nooit opgaf of de moed verloor, ook al was daar vaak genoeg aanleiding voor.

De weg van volharding naar betrouwbaarheid, zoals in Romeinen 5 staat, verloopt meestal niet in een rechte lijn. Na mijn eerste Ironman-wedstrijd bijvoorbeeld moest ik ontzettend bijkomen. Het duurde lang voordat ik weer op de top van mijn kunnen was – heel lang. Met vallen en opstaan

‘Je geeft mensen in crisisgebieden hoop als je naast ze wil staan’

Volg een training van Rhonda boordevol hardlooptips in onze podcast:

'ALS JE VOLHOUDT, ZIE JE ECHTE IMPACT'

Overstromingen, conflicten tussen stammen, ziektes en hoge werkloosheid: Alemu Balcha komt als projectmanager bij ZOA veel uitdagingen tegen in de Ethiopische regio Gambella. ZOA werkt daar in zes van de zeven vluchtelingenkampen.

kwam ik er bovenop, waardoor mijn vertrouwen groeide. Noodhulpwerk gaat ook geregeld met twee passen vooruit en één achteruit. Soms wordt een huis in Oekraïne dat net hersteld is, weer platgebombardeerd. Of er breekt opnieuw conflict uit in de Democratische Republiek Congo, waar hard gewerkt wordt aan vredesopbouw. Net als in de sport weten we dat we met de juiste dingen bezig zijn, maar zien we niet direct resultaat. Door te volharden, krijgen we vertrouwen in een goede uitkomst: we worden sterker in ons geloof. En dat leidt uiteindelijk tot hoop."

En zo zie jij dus toch hoop te midden van de ellende in de wereld?

"Inderdaad. Ik heb gemerkt dat het mensen in crisisgebieden hoop geeft als je alleen al naar ze luistert en hun stem wilt laten horen. Naast ze wilt staan, wanneer ze de moed dreigen te verliezen. Hun de tijd geeft om te herstellen, al gaat dat met vallen en opstaan. Laten we vooral die hoop, die we van God mogen ontvangen, blijven delen." 🌱

De grote toestroom van vluchtelingen uit met name Zuid-Sudan kan spanningen veroorzaken over het gebruik van grond en middelen. Niet alleen met de Ethiopische bevolking, maar ook onder de verschillende groepen vluchtelingen. ZOA zet zich ervoor in dat mensen genoeg en gezond eten krijgen, nu en in de toekomst. Ook werkt ZOA aan de opbouw van gemeenschappen.

Alemu gelooft dat echte verandering tijd kost, en dat je moet volhouden tot je resultaat ziet. Hij en zijn team hebben landbouw gemechaniseerd, bossen herbeplant en duizenden mensen geholpen aan een inkomen. "We laten mensen zien dat het veel productiever is om grond met een tractor te bewerken in plaats van met ossen", vertelt hij. "De opbrengst

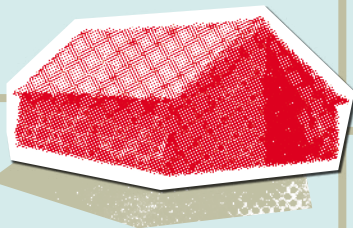
van de grond is met 20 procent gestegen. Dat motiveert."

In het Bonga-woud herbeplantte ZOA bijna 500 hectare (fruit) bomen, die vluchtelingen nu gebruiken als bron van inkomsten. Vredesopbouw vergt een lange adem, maar ook daarin ziet hij resultaat. "Sinds ZOA hier bijvoorbeeld vredescommissies ondersteunt en sociotherapie geeft om relaties in gemeenschappen te herstellen, is het aantal conflicten sterk gedaald."

Alemu's volharding komt voort uit zijn eigen verleden. Hij verloor zijn vader op jonge leeftijd en groeide op in armoede. Die ervaring maakt hem vastberaden om anderen te helpen. Hij weet hoe het voelt om niets te hebben, en daarom geeft hij niet op. "Ons werk vraagt geduld", zegt hij, "maar als je volhoudt, zie je echte impact."

We zijn onder de indruk van onze trouwe achterban die zich onvermoeibaar inzet voor slachtoffers van oorlogen en rampen. Samen met jou hebben we onder meer het volgende al kunnen doen in 2025:

SAMEN ZIJN WE ER VOOR MENSEN IN NOOD

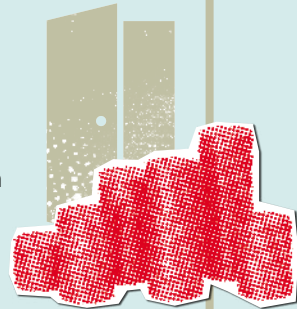

IN MYANMAR NA DE ZWARE AARDBEVING

- Meer dan **63.000** slachtoffers van de aardbeving zijn geholpen.
- Bijna **41.000** slachtoffers ontvingen voedselhulp.
- Met ruim **72.600** liter water en **1395** waterfilters hadden **5643** mensen toegang tot schoon drinkwater.
- **3854** huishoudens kregen een geldbedrag om daarmee zelf te voorzien in de meest **urgente behoeftes**, zoals voedsel, medische zorg, essentiële huishoudelijke artikelen en tijdelijke huisvesting of materialen voor het repareren van hun onderkomens.
- **104** boeren gingen met ZOA's hulp aan de slag om **land te herstellen** dat verzakt was door de aardbeving.

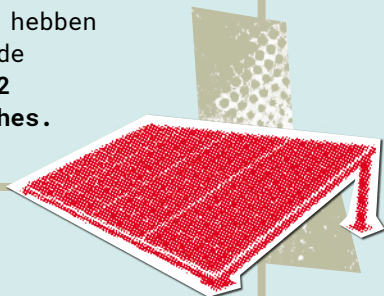
IN CONGO NA DE ERNSTIGE GEWELDSUITBARSTING

- **800** gezinnen kregen geld om voedsel en basisbehoeften te kunnen kopen voor minimaal **3 maanden**.
- Meer dan **5000** gezinnen kregen toegang tot schoon drinkwater.

VOOR CONGOLEZE VLUCHTELINGEN IN BURUNDI

- **1500** gezinnen ontvingen noodpakketten. Die bevatten onder andere tenten, dekens, hygiëne items en lampen op zonne-energie.
- Minstens **4200** mensen hebben profijt van 7 gebouwde latrineruimtes met **42 toiletten** en **21 douches**.

VOOR ONTHEEMDEN IN BURKINA FASO

- **500** huishoudens (zo'n **3000** vluchtelingen) ontvingen voedselpakketten met **rijst, bonen, olie en zout**. Daarnaast ontving elk gezin een **energiezuinige oven**. Zo is er minder hout nodig en is er minder schadelijke rook.

AD VERKERK:

'JUIST NU IS COLLECTEREN BELANGRIJKER DAN OOI'

Ad Verkerk (71) organiseert de collecte in Barneveld. Hij leidt een team van ruim honderd collectanten en acht wijkhoofden. "We leven in ongekende rijkdom. Dan mogen we ook delen met wie het moeilijk heeft."

"Ik geloof dat wij vanuit onze rijkdom – of dat nu geld, tijd of energie is – mogen delen met mensen die het veel slechter hebben, puur omdat hun wieg ergens anders stond. Dat vind ik geen vrijblijvende gedachte, maar een opdracht."

Hoe ben je betrokken geraakt bij ZOAG?

"Zo'n twintig jaar geleden begon ik met de collecte voor ZOAG in Maarssen. Er was daar op dat moment nog geen collecteorganisatie actief, dus ik heb die zelf opgezet. Toen ik later verhuisde naar Barneveld, ben ik gevraagd om de organisatie in deze plaats over te nemen. Inmiddels hebben we hier 105 collectanten en haalden we dit jaar meer dan 10.000 euro op."

Waarin zit de kracht van een goed georganiseerde collecte?

"Persoonlijke benadering is essentieel. Als je iemand direct

vraagt: 'Wil jij helpen?', dan voelt iemand zich gezien. Zo zijn we elk jaar gegroeid, mede dankzij het werk van wijkhoofden."

Hoe kijk je aan tegen het wegvallen van grote fondsen voor humanitaire hulp, zoals USAID?

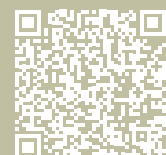
"Dat is een ernstige bedreiging. Door het stopzetten van USAID komen talloze mensenlevens in gevaar. Tegelijkertijd zie ik het als een extra motivatie: wij moeten nog meer doen om hulp mogelijk te maken. We mogen ons niet laten ontmoedigen."

Heb je een tip voor wie twijfelt om mee te collecteren?

"Vraag jezelf af waarom je twijfelt. Als langs de deuren gaan niets voor je is, zijn er altijd andere taken, zoals bussen uitdelen of het benaderen van collectanten. Iedereen kan iets doen. Het gaat erom dat we samen verschil maken voor kwetsbare mensen in nood."

'We mogen ons niet laten ontmoedigen'

 Wil je meer weten over Ads werkzaamheden en zijn motivatie als collecteorganisator? Lees dan zijn hele verhaal op zoa.nl

KOM IN ACTIE

"Mijn hart breekt als ik kinderen met honger in Sudan of Gaza zie", zegt Ellis. Net als andere betrokken mensen zet ze zich in voor slachtoffers van oorlogen en rampen. Laat je inspireren en kom ook in actie!

CARBIDSCHIETEN

Vrienden in actie

"Een traditie moet je eren, een ander helpen nog veel meer", zegt Diederik Wiltink uit de Achterhoek. Samen met zijn vriendengroep gaat hij ieder jaar, in december, carbidschieten. Daar hoort ook een royale foaienpot bij. "Voor ZOA staan wij met de melkbus klaar."

SPORTIEF

Warme sponsorloop

Wat een geweldige prestatie! 180 leerlingen van de christelijke basisschool Prins Bernhard in Garderen deden op een zeer warme dag mee aan een sponsorloop. Daarbij haalden ze maar liefst ruim 8000 euro op, gemiddeld 50 euro per leerling, wat echt heel veel is. Op 18 juni liepen ze rondjes om de school en ZOA-mascotte Zoë deelde high fives uit. Hartelijk dank voor jullie fantastische inzet!

Wij helpen mee

WEBSHOP

Ellis verkoopt vintage

"Ik ben een enorme fan van de kringloop. Niet alleen omdat het gezellig snuffelen is, maar ook met het oog op de schepping. Als je ziet hoeveel moois er nog beschikbaar is, hebben we echt geen nieuwe spullen meer nodig op deze wereld. Hopelijk vervuilen we dan ook onze aarde veel minder", zegt Ellis Gitta uit Emmen gepassioneerd. Daarom heeft Ellis een webshop opgezet met onder meer tweedehands kinderkleding,

accessoires en spulletjes. Een deel van de opbrengst van ieder verkocht item gaat naar ZOA. "Ik ben al heel lang donateur van ZOA omdat het me raakt hoeveel leed er is. Als je alleen al denkt aan kinderen die honger hebben, bijvoorbeeld in Gaza en Sudan, dan breekt mijn hart. Ik ben blij dat ZOA hulp kan bieden." Wil je een kijkje nemen in de webshop? Ga dan naar piccobliss.nl of volg haar op Instagram.

[] Wil jij ook in actie komen? Ga dan naar onze speciale pagina Kom in Actie voor ZOA! En laat het ons weten voor een leuk bericht op onze socials.

Gedaref, Sudan

MANASIK

Het leven van het Sudanese meisje Manasik is dramatisch. Ze vlucht met haar moeder, zus en broertjes uit Darfur vanwege het geweld van de Rapid Support Forces (RSF). Tijdens de oversteek van een snelstromende rivier verdrinkt één van haar broertjes. Aan de overkant worden ze ingehaald door de milities. Haar zwager wordt vermoord, haar moeder verkracht, één van haar broertjes gemarteld, en de jongste met zijn hoofd op de grond gegooid. Ze worden voor dood achtergelaten. Drie maanden lang zwerven ze door de woestijn. "Ik maakte een kommetje van mijn handen voor wat water. Daarin weekten we de blaadjes van de bomen. Zo hadden we toch nog wat te eten", zegt Manasik. Inmiddels wonen ze, na een uitputtende reis, in een vluchtelingenkamp in Gedaref waar ZOA noodhulp verleent, zoals voedsel en schoon drinkwater.

**'IN EEN
KOMMETJE VAN
MIJN HANDEN
WEEKTEN WE
BOOMBLAADJES
OM TE ETEN'**

EEN INKIJKJE IN EEN NIGERIAANS VLUCHTELINGENKAMP: 'HET LEVEN IS ZWAAR, MAAR MENSEN HOUDEN VOL'

Ver weg, in Maiduguri, bevindt zich het ZOA-landkantoor van Nigeria. Wanneer ZOA-medewerker Hiske Gude het team daar tijdelijk ondersteunt, is het er 40 graden en kurkdroog. Zware omstandigheden, maar nog niets vergeleken met het harde leven van duizenden mensen in een vluchtelingenkamp. Hiske bezoekt zo'n kamp in het oosten van het land en geeft een impressie.

Nog voor zes uur staat Hiske op om een bezoek te brengen aan Bama, een stad grenzend aan Kameroen, waar het grootste vluchtelingenkamp van de regio is. Daar zal ze samen met collega's ter plaatse de voortgang van de noodhulp bespreken. Hiske kijkt ernaar uit: "Pas als je er zelf bent, begrijp je écht de problemen waar ZOA-medewerkers hier mee te maken hebben." In dit deel van het land zijn twee miljoen mensen op de vlucht voor gewapende groepen en aanhoudend geweld. Ruim 100.000 van hen komen terecht in het kamp dat Hiske bezoekt.

ONDERWEG NAAR BAMA

Samen met een ZOA-collega vertrekt Hiske naar het vliegveld. "Na aanmelding met een speciale pas voor

medewerkers van hulporganisaties mag ik instappen in een helikopter met als bestemming Bama.” Hoewel die stad op nog geen anderhalf uur rijden ligt, is de enige veilige manier om er te komen per helikopter. “De weg naar Bama is te onveilig om met de auto te reizen, vanwege hinderlagen, ontvoeringen en overvallen door gewapende groepen”, vertelt Hiske. Na een klein halfuur vliegen, landt ze op een ommuurd grasveld ter grootte van een voetbalveld. Samen met haar collega stapt ze in een auto die hen naar het kamp brengt. Onderweg ziet ze spelende kinderen, geitjes en kippen, verkopers op vrijwel elke straathoek en mensen die bidden op straat.

REURING

De overgang van het stadje naar het kamp merkt Hiske nauwelijks, want er is net markt als ze aankomt. Ze ziet wel ineens tenten en hutten in plaats van huizen, maar wat haar vooral opvalt is de bedrijvigheid. “Dat had ik niet verwacht. Ik dacht dat er weinig te doen zou zijn, maar mensen zijn druk bezig met het kopen en verkopen van producten. Zo is er bijvoorbeeld iemand die fietsonderdelen verkoopt. Zijn bedrijfje wordt druk bezocht, want de fiets is het belangrijkste vervoermiddel in het kamp.”

ARMOEDE

40 graden, felle zon, droogte en een groot tekort aan

drinkwater maken het leven zwaar. Door het aanhoudende geweld blijven er ontheemden (mensen die op de vlucht zijn in eigen land) binnenkomen. Hiske is erbij als 56 vrouwen met hun kinderen arriveren. “Ze zitten onder een boom bij ons kantoor in het kamp. Daar worden ze geregistreerd, zodat we weten wie ze zijn en waar ze vandaan komen. Vervolgens krijgen ze vijf dagen lang, twee keer per dag, een warme maaltijd.”

ZOA bouwt in het kamp ook toiletten om ziektes te voorkomen. Daarnaast zijn er waterpunten aangelegd, zodat mensen twee keer per dag water kunnen halen. Vandalisme ligt op de loer, dus waakzaamheid is belangrijk. “Kranen van waterpunten of onderdelen van latrines zijn doelwit van diefstal om door te verkopen.” De armoede is groot, vertelt Hiske verder. “Kinderen lopen rond in kapotte, vaak te grote kleren voor hun tengere lijfjes.”

STERKE MENSEN

Toch kijkt Hiske graag verder dan de armoede. Ze is onder de indruk van de mensen zelf. “Wat me vooral opvalt is hoe sterk ze zijn: de vrouwen om me heen dragen maar liefst 25 liter water op hun hoofd.” Dat merkt ze ook als ze haar collega’s aanbiedt te helpen met het bereiden van een maaltijd. Met een enorme spaan roeren haar collega’s in een grote pot met

‘Kinderen lopen rond in kapotte, vaak te grote kleren voor hun tengere lijfjes’

‘Vluchtelingen
zoeken geen
medelijden,
maar een
manier om hun
leven weer op
te pakken’

swallow – een Nigeriaans gerecht van cassave.
“Hoewel ik redelijk fit ben, krijg ik de spaan niet van zijn plek. Ik ben zo onder de indruk van hun kracht”, lacht ze.

Hiske vervolgt: “Zowel mentaal als fysiek zijn vluchtelingen enorm sterk. Ze zoeken geen medelijden, maar een manier om hun leven weer op te pakken.” Die mentale kracht ziet ze bijvoorbeeld terug bij een spaar- en leengroep. “Dat is een groep mensen die elkaar steunen. Alle leden leggen geld in en investeren daarmee in een bedrijfje. Zo heeft deze groep bijvoorbeeld handwerkspullen gekocht. De producten die ze maken, kunnen ze verkopen. ZOA helpt vooral bij het opstarten van de groep.”

HOOP OVERHEERST

Het leven in het kamp is hard, ziet Hiske. Maar als ze in de helikopter terug naar Maiduguri zit, overheerst een ander gevoel: hoop.

“Het leven van vluchtelingen is zwaar, maar ze houden vol. En niet alleen de mensen in het kamp, maar ook mijn collega’s. Ik ben dankbaar dat zij er kunnen zijn voor vluchtelingen en naast hen mogen staan. Samen mogen we de mens achter de nood blijven zien.”

HADIYA BLIJFT VEERKRACHTIG

In het kamp in Bama ontmoette ZOA-collega Hiske een bijzondere vrouw: Hadiya (50) heeft hier haar toevlucht gezocht. Van ZOA ontving zij warme maaltijden bij aankomst. Inmiddels ontvangt ze ook een lening, waarmee ze materialen koopt voor haar vlechtwerk, zoals de typisch Nigeriaanse handwaaiers. Haar producten verkoopt ze op de markt. “Het werk geeft mij een eigen inkomen, maar ik kan er ook van genieten”, zegt ze.

Wil je meer weten over de situatie in Nigeria? Kijk dan op zoa.nl/nigeria of scan de QR.

In deze rubriek stellen we 5 vragen aan een ZOA-medewerker in één van de programmalanden. Dit keer **Daria Pavlova, projectcoördinator in Oekraïne**. Ze is niet alleen hulpverlener, maar voelt ook zelf dagelijks de verschrikkingen van de oorlog: ze rouwt om het verlies van gesneuvelde dierbaren, doorstaat luchtalarmen en droneaanvallen en lijdt onder het gebrek aan schoon drinkwater in haar stad. Toch zet ze zich dapper in voor haar landgenoten en geeft niet op: ze houdt vol, dwars door alles heen.

'NIEMAND PAKT GODS LIEFDE VAN ONS AF'

1

Waar leef je voor?

"Elke dag word ik wakker met de ambitie om van betekenis te zijn voor mensen in nood. Ik probeer ze Gods liefde te tonen. Ik wil ze laten zien dat er nog steeds mooie dingen zijn in het leven, zoals muziek waarin je je gevoel kwijt kan."

2

Wat raakt je?

"Wat me telkens raakt, is hoe vriendelijk de Oekraïners zijn die we helpen. Al heeft de oorlog ook op hen een grote impact, ze verliezen de hoop niet, en ook niet hun gevoel voor humor. Ik denk dat die humor ons als gemeenschap echt helpt om door te gaan."

3

Wat geeft je moed?

"Mijn vrienden. Ik hou van ze. We helpen elkaar door de moeilijke momenten heen. Bijvoorbeeld bij verlies van vrienden of traumatische ervaringen. Ik ontvang ook moed door mijn geloof in God. Het maakt niet uit waar ik doorheen ga, God is altijd bij mij. En dat helpt mij ook weer om Gods liefde te verspreiden."

4

Wat was voor jou een bijzondere ontmoeting?

"In ons werk kom ik enorm veel dankbaarheid tegen. Ik herinner mij een vrouw die we hielpen bij de renovatie van haar huis. Vervolgens deelde ze het weinige eten dat ze had met haar dorpsgenoten. Dat bemoedigt mij om hetzelfde te doen: blijven delen van wat je hebt."

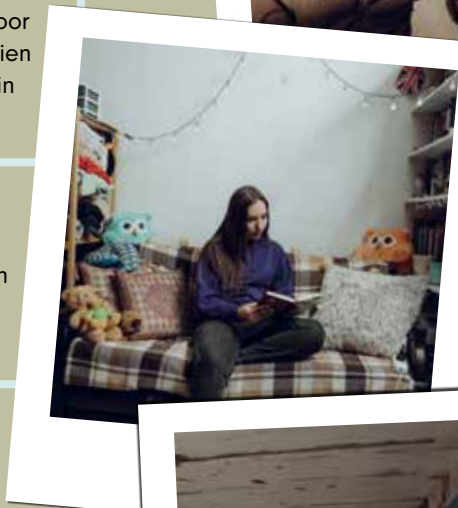
5

Heb je een favoriete Bijbeltekst?

"Romeinen 8:38-39: 'Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons bewezen heeft in Christus Jezus, onze Heer.' Het inspireert mij om te weten dat, ondanks de ontberingen die we moeten doorstaan, de liefde van God blijft bestaan. Ook al sneuvelen onze vrienden, al worden onze huizen gebombardeerd: niemand kan Gods liefde van ons afpakken. Er is voor ons een toekomst. Misschien niet in deze wereld, maar er is een toekomst vol van Gods liefde en vreugde."

Daria in gesprek met Aurika. Haar man raakte vermist in de frontline.

Daria ziet veel verwoesting, zoals dit schoolgebouw.

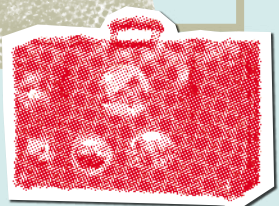

Zien we jou op de Familiedagen? —

Ook dit jaar zijn we weer op de Familiedagen in Gorinchem. Kom van 21 t/m 23 oktober langs bij de ZOA-stand en doe mee aan onze spannende winactie: kun jij raden wat er in het noodpakket zit? Dan maak je kans op een toffe prijs! Zin in iets creatiefs? Versier je eigen katoenen tas — helemaal gratis. Liever iets stoers? Bouw een hut. Kortom: er is voor ieder wat wils!

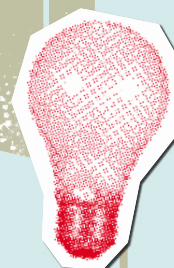
REIS JE MEE?

Voor Dankdag 2025 brengt ZOA een unieke kalender uit. Gezinnen in jouw kerk kunnen zeven dagen lang met de 9-jarige Manasik 'meereizen'. Zij is op de vlucht voor geweld in haar land Sudan. Manasik laat ons zien dat er — ondanks de situatie — altijd momenten zijn waarvoor we dankbaar kunnen zijn. Gezinsleden kunnen elke dag een dankpunt noteren en een challenge afvinken. Als diaconie kun je de Dankdagkalenders kosteloos voor gezinnen in jouw kerk aanvragen. Ga naar zoa.nl/dankdag

DENK EN PRAAT MEE MET ZOA

Heb jij ideeën, tips of gewoon een mening over ZOA? Dan horen we dat graag! Sluit je aan bij ons donateurspanel en denk mee over bijvoorbeeld ons magazine, de campagnes en nog veel meer. Jouw stem telt! Stuur een mailtje naar info@zoa.ngo en wie weet ben jij binnenkort onderdeel van ons panel.

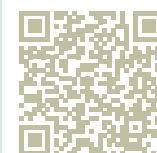
Bestel nu ZOA's erfenisdossier —

Wilt u iets blijvends betekenen voor mensen in nood? Dan is nalaten aan ZOA een prachtige manier om uw betrokkenheid door te geven aan de volgende generatie. In het erfenisdossier kunt u praktische zaken en uw wensen overzichtelijk vastleggen. Zo helpt u uw naasten om later snel en eenvoudig belangrijke informatie terug te vinden.

Let op: Het erfenisdossier is géén testament en heeft geen juridische waarde. Wilt u ZOA opnemen in uw testament? Dan regelt u dat via een notaris. Maar met het erfenisdossier zet u alvast een belangrijke stap. U kunt deze bestellen via Caroline Petri, c.petri@zoa.ngo

 Vraag hier de kalender aan voor uw gemeenteleden

 Vind hier meer informatie over nalaten

LEES MEER VAN ZOA OP JE MOBIEL!

Kom in actie door
ons te volgen op
sociale media.
Bekijk nu de
verhalen achter de
beelden – exclusief
op Instagram.

Volg jij ons al?

INSTAGRAM

Verhalen uit
het veld in beeld

FACEBOOK

Acties, verhalen
& community

LINKEDIN

Impact
& achtergrondverhalen

SPOTIFY

Inspirerende
gesprekken

Scan de
QR-code om
naar de kanalen
te gaan

Nood in Ethiopië

Op pagina 3 van dit
magazine lees je over een
vluchtelingenkamp in Ethiopië.
Bekijk onze video en zie wat we
met jou kunnen betekenen voor
de vluchtelingen in Matar.

Bekijk de
video via de QR
of ga naar
zoa.nl/instagram

Winactie

WIN EEN ZOA- PASPOORTHOESJE!

Volg ons op Instagram of Facebook
én deel onze winactie-post.
De winnaar maken we bekend op
14 november. Extra kans als je een
reactie achterlaat!

'Zorgvuldig en vasthoudend' werd ze genoemd bij haar afscheid als lid van de Tweede Kamer. Stieneke van der Graaf weet wat volhouden is. Naast (waarnemend) burgemeester van Weststellingwerf (Friesland) is ze actief in het straatpastoraat in Groningen én lid van de Raad van Toezicht van ZOA. "Ik bid dagelijks voor vrede en recht in deze wereld."

Burgemeester Stieneke van der Graaf:

'Ik zag het zelf: ZOA werkt aan een hoopvol perspectief!'

Als kersvers lid van de Raad van Toezicht (RvT) van ZOA bezocht Stieneke begin dit jaar de regio Tigray in Ethiopië. "Dit bezoek heeft diepe indruk op mij gemaakt. De veerkracht van de mensen is enorm, ook van lokale ZOA-medewerkers. Tijdens de oorlog konden ze niet weg. Met gevaar voor eigen leven en zonder salaris (omdat er geen geldverkeer mogelijk was tijdens de oorlog, red.) bleven ze hulp verlenen aan de getroffen bevolking – waar ze zelf ook toe behoorden." In scholen en andere tijdelijke opvangplekken sprak ze met ontheemden – gezinnen waar vaders waren omgekomen en vrouwen afschuwelijke dingen hadden meegemaakt. "Ik vond het bemoedigend om te zien dat ZOA shelters bouwt, zodat schoolgebouwen weer voor onderwijs gebruikt kunnen worden en kinderen weer naar school kunnen. Dit is cruciaal voor het herstel en het opbouwen van een hoopvol perspectief."

EMOTIES

Ondanks het onbeschrijflijke leed en de verwoesting in Tigray geeft niemand op, zag Stieneke. "Er is een sterke wil om door te gaan met leven, om het land weer op te bouwen. Ik zag sterke onderlinge solidariteit; ontheemden worden als 'broeders en zusters' gezien, niet als vreemdelingen. Lokale medewerkers, vaak zelf getraumatiseerd, vinden kracht en trots in hun werk voor ZOA en het bijdragen aan de opbouw van hun land. Ik proefde ook intense dankbaarheid, bijvoorbeeld voor herstellende

watervoorzieningen waarmee levens gered zijn." Hoewel ze zichzelf beschrijft als 'van nature een hoopvol mens', zakt ook bij Stieneke de moed wel eens in de schoenen. "Terwijl ik in Ethiopië was, werd het nieuws bekend dat de Verenigde Staten gingen stoppen met USAID. Van regionale hulpverleners hoorde ik wat de gevolgen zouden zijn, en dat dit alleen al in Ethiopië miljoenen vluchtelingen zou treffen. Dat raakte me diep. Ik ben toen het gesprek uitgelopen om weer op adem te komen. Dit was niet de goede plek om mijn emoties te laten zien."

MET OPEN OGEN

De wereldwijde bezuinigingen op noodhulp en ontwikkelingssamenwerking hebben hun sporen nagelaten, ook met grote impact op het werk van ZOA. Tegelijk neemt het aantal conflicten en klimaatrampen toe, en als gevolg daarvan ook het aantal mensen op de vlucht. Hoe blijf je dan hoopvol? "Mijn geloof speelt daarin een grote rol. Ik bid dagelijks voor vrede en recht in deze wereld. Ik vraag God hoe ik daarin een instrument mag zijn." Het laatste jaar ziet Stieneke in haar omgeving steeds meer mensen die zich afsluiten voor wat er gebeurt in de wereld. "Ze zeggen: 'Ik volg geen nieuws meer, want ik word er somber van.' Ergens snap ik het wel, want het kan je inderdaad moedeloos maken. Maar als je je ogen sluit, laat je je ook niet meer raken. Daarom ga ik met open ogen en oren door de samenleving, om te zien en te horen wat er leeft

'Met gevaar voor eigen leven bleven ZOA-medewerkers hulp verlenen'

INTERVIEW

'Deze ellende heeft niet het laatste woord'

en hoe ik daarin iets kan betekenen. Vanuit mijn geloofsovertuiging weet ik: deze ellende heeft niet het laatste woord. Natuurlijk ben ik niet in staat om overal vrede en recht te brengen, maar ik kan God wel vragen om te helpen mij daarvoor de ogen te openen en mij in te zetten. Door praktisch iets te doen, of door het steunen van organisaties zoals ZOA."

STRAATPASTORAAT

Stieneke probeert dat zelf in de praktijk te brengen. Niet alleen als burgemeester, RvT-lid van ZOA en moeder van een jong gezin, maar ook als vrijwilliger in het straatpastoraat bij de Open Hof in Groningen. Hoe doet ze dat allemaal? "Ik máák daar graag tijd voor, want ik vind het belangrijk werk. Alles wat ik doe komt voort uit de diepe overtuiging dat ieder mens bedoeld is om tot recht en tot bloei te komen. Als burgemeester wil ik de mensen echt zien, naar ze luisteren en bemoedigen waar dat kan. Dat geldt ook voor het straatpastoraat en mijn gezin. Onlangs liepen we in Groningen langs mensen die op straat leven. Eén van mijn dochters zei: 'Mama, die meneer vraagt om hulp, maar het lijkt alsof niemand luistert.' Deze man had ons eerst beleefd overgeslagen, omdat ik daar als moeder met twee jonge dochters liep. Door in gesprek te gaan konden we iets voor hem betekenen, waardoor hij een plek had voor de nacht en een douche kon nemen, wat hij zo graag wilde. Het is belangrijk om de mens achter het leed te blijven zien."

FORMATIE

Dit magazine komt rondom de verkiezingen van de Tweede Kamer uit. Tijdens de formatie van een nieuwe regering komt ook de 'erfenis' van het vorige kabinet op tafel, niet in het minst de enorme bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking en noodhulp. Welke boodschap heeft Stieneke voor de informateur? "Houd moed en houd vol! Zet het op de agenda, ook als niet iedereen erom staat te springen. Alle partijen hebben het nu over miljarden voor defensie, maar wij hebben de verantwoordelijkheid om ook te investeren in internationaal recht en ontwikkelingssamenwerking. Wist je dat dat zelfs in onze grondwet is vastgelegd?" Noodhulp en ontwikkelingssamenwerking moeten prioriteit krijgen, vindt Stieneke. Naast humanitaire overwegingen wil ze hiermee ook de gronddoorzaken van vluchten aanpakken: gebrek aan vrede, voedsel of water.

Maar de diepste drijfveer van Stieneke is het omzien naar de medemens. "Ik heb veel gereisd naar conflictgebieden en mensen gesproken die moeten dealen met de gevolgen van oorlogen, klimaatverandering, uitbuiting of genocide. Of ik nou in Bangladesh, Rwanda of West-Afrika was, ik vroeg altijd: welke boodschap moet ik meenemen naar Nederland? Steevast zeiden de mensen: 'Vergeet ons niet!' Dat is mijn oproep aan een nieuwe regering: zie de mens! Ook als we die we niet zien of horen, omdat ze geen stem hebben of ver weg wonen. Ik zal in elk geval aandacht voor hen blijven vragen." 📌

'De
veerkracht
van de mensen
is enorm,
óók van
lokale ZOA-
medewerkers'

 Luister het
hele gesprek met
Stieneke van der
Graaf in de
podcast:

Jemen

DU'AA

"Ik ben heel blij!", zegt de zesjarige Du'aa Ahmed Ali Saleh Abdul-Lah. Ze woont in een bergdorpje in Jemen. Schoon water was hier een luxe, want voor een beetje water moesten de dorpelingen kilometers ver lopen naar de dichtstbijzijnde waterbron. Kinderen werden van school gehaald om water te halen, waardoor zij ook nog eens onderwijs misten. ZOA pakte dit probleem aan door een uitgebreid watersysteem aan te leggen, compleet met waterputten en zonnepanelen. Hierdoor heeft het dorp per direct toegang tot water en zijn lange, vermoeiende tochten naar verre waterbronnen verleden tijd. Nu kunnen kinderen zoals Du'aa weer naar school en zich volledig richten op rekenen, taal en schrijven.

**'ZE HEEFT NU
WATER ÉN
ONDERWIJS'**

tekst: MONIQUE BOOM beeld: ELISABETH ISMAIL

Peter en Alies Koelewijn:

'DE ONGELIJKHEID IN DEZE WERELD RAAKT ONS'

Pakweg 25 jaar geleden gaat tandarts Peter werken in de Bijlmer en hij is er nooit meer weggegaan. "Ik ben verliefd geworden op deze multiculturele buurt met mensen uit bijvoorbeeld Ghana, Ethiopië, Suriname en de Antillen. Die mengelmoes van culturen geeft een heerlijke vibe. Er is veel problematiek, maar mensen zijn ook betrokken en vrolijk."

LIEFDE

Zonder aarzeling vertelt Peter waarom hij zich aangesloten heeft bij ZOA. "Ik wil graag iets doen aan de diepe ongelijkheid die er is tussen de westerse wereld en het continent Afrika. Ik hou van Afrika, hoewel ik er nooit ben geweest. Ik ben geïnspireerd door de verhalen uit de Bijlmer." Daarnaast is er een diepere motivatie, geeft Peter aan. "Ik heb zoveel liefde en genade ontvangen dat mijn vrouw Alies en ik van deze overvloed willen doorgeven."

VERSCHIL

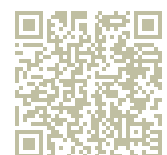
Wat Peter aanspreekt in ZOA is naast noodhulp en wederopbouw, de focus op zelfredzaamheid. "Kwetsbare mensen krijgen de tools om hun leven weer op te bouwen, bijvoorbeeld een stukje grond." Met zijn vrouw Alies heeft Peter zich aangesloten bij een ZOA-ondernemersgroep die zich inzet voor het project Kiryandongo in Uganda. Vluchtelingen uit Sudan krijgen hier onder meer therapie om hun trauma's te verwerken. Ook worden ze uitgedaagd om met een groep een businesscase te maken voor een onderneming, zoals een kippenhouderij of het verbouwen van een bepaald gewas. De beste en meest duurzame plannen krijgen een startkapitaal uit het fonds van de ondernemersgroep. "Ik hoop dat we met onze support echt verschil in hun levens kunnen maken", aldus Peter.

GERAAKT

Hoe blijft hij bewogen? "Alies en ik willen ons laten raken door de ongelijkheid in deze wereld. Het geheim van niet afstompen is blijven lezen en luisteren. We lopen niet weg voor aangrijpende verhalen. Zo blijven onze harten zacht." 🌍

**'Kwetsbare
mensen
krijgen de
middelen
om hun
leven weer
op te
bouwen'**

**Wil je meer
lezen over de
impact van de
ondernemersgroep in
Uganda? Scan dan de
QR-code.**

Ontmoet betrokken ondernemers

KOM NAAR HET ONDERNEMERSEVENT

KOM OOK!

📱 Meld je aan voor gratis tickets via de QR-code.

Ben jij ondernemer en wil je ontdekken hoe je zakelijk betrokken kunt raken bij ZOA? Kom dan naar het ZOA Ondernemersevent op maandag 17 november in het sfeervolle Klooster Nieuw Sion in Diepenveen. Dit jaar staat het event in het teken van 'Gezicht van de stilte'. Beleef het verhaal van noodhulpspecialist Hielke Zantema mee, die kwetsbare mensen in Sudan ter plekke hulp bood. Er is een speciale expositie met audiotour. Ook ga je in gesprek met ZOA's landendirecteuren en ontmoet je andere ondernemers. Welkom!

Zo kun je ZOA ook ondersteunen

ZAKELIJK IETS TE VIEREN?

Of je nu een jubileum viert, een personeelsuitje of een open dag organiseert: maak van je mijlpaal een lichtpunt voor mensen in crisisgebieden. Door je event te verbinden aan een project van ZOA laat je zien waar je als ondernemer voor staat én geef je hoop aan kwetsbare mensen in nood.

- Ga voor meer info naar zoa.nl/zakelijk-vieren of neem contact op met Michiel de Visser, m.devisser@zoa.ngo

SPRING JIJ BIJ ONS AAN BOORD?

ZOA zoekt ondernemers en professionals die hun tijd en talent willen inzetten voor mensen in nood. Jij springt bij en wij zorgen dat je weet waar je nodig bent. Het gaat om een aantal uren per week, waarbij je het fijn vindt om met andere ondernemers op te trekken én impact te maken.

- Ga voor meer info naar zoa.nl/zakelijk-vrijwilliger

Na zes jaar intensieve hulpverlening heeft ZOA zich moeten terugtrekken uit Colombia. Betreurenswaardig, want "onze hulp redde letterlijk levens", aldus Mike Boomer, voormalig landendirecteur van Colombia. Toch heeft ZOA mede dankzij bijdragen van donateurs, kerken en ondernemers een blijvende impact kunnen maken.

ZOA'S werk stopt noodgedwongen

in Colombia

'ONZE HULP REDDE LETTERLIJK LEVENS'

Ondanks de grote betrokkenheid van de achterban, heeft ZOA moeten besluiten om te stoppen met de projecten in Colombia. Doordat de nieuwe Amerikaanse regering van de ene op de andere dag besloot om het werk van ZOA in Colombia niet meer te ondersteunen, was het financieel niet meer mogelijk om ons belangrijke werk in Zuid-Amerika voort te zetten.

DUURZAME IMPACT

Dankbaar kijkt ZOA echter terug op de afgelopen zes jaar, waarin we – samen met een trouwe achterban, waaronder zeer toegewijde ondernemers - veel hebben kunnen doen. Zo hielpen we Venezolaanse vluchtelingen met elektronische vouchers, waarmee ze buskaartjes en voedsel konden kopen. Dit gaf bescherming tijdens hun moeilijke reis. Daarnaast kreeg de inheemse Wayuu-bevolking in het grensgebied La Guajira steun van ZOA, onder andere via voedseldistributies en waterprojecten. Zo zijn er drie innovatieve water-ontziltinstallaties in dit gebied geplaatst. Hierdoor kregen vluchtelingen en de lokale bevolking toegang tot schoon drinkwater. De installaties zijn overgedragen aan lokale gemeenschappen, die trainingen hebben gevolgd om de watersystemen te kunnen blijven gebruiken en onderhouden. Al met al bereikte ZOA in de afgelopen zes jaar meer dan 65.000 mensen!

BLIJVENDE IMPACT

Door het stopzetten van financiering moesten we helaas ook 120 collega's ontslaan. "Het was een team dat altijd klaarstond", zegt Mike Boomer trots. Ondanks het verdriet onder deze collega's overheerst de dankbaarheid. "We zijn blij dat we konden helpen. Niemand wint in deze situatie, er is nog genoeg werk te doen in Colombia. Maar we hebben iets kunnen achterlaten dat blijvend is." ☺

Wil je meer lezen over de situatie in Colombia? Kijk dan op zoa.nl of scan de QR.

Novohryhorivske,

Oekraïne

OLEKSANDRA EN MAKSYM PROKOP

Tijdens de oorlog moet Oleksandra met haar moeder, broertjes en zus vluchten naar Polen. De frontlinie bevindt zich plotseling in haar dorp, waar opa achterblijft om Oekraïense soldaten te helpen. Hun huis raakt flink beschadigd door de gevechten. Zodra het wat veiliger is, keert Oleksandra met de rest van het gezin terug. Maar het is er flink koud in de winter, want hun huis is zwaar beschadigd. ZOA helpt met reparaties en geeft brandhout, maar er is meer nodig: "Onze grootste wens is vrede, zodat we weer zonder angst naar school kunnen." Scholen zijn vaak een doelwit van drones vanwege de grootte van de gebouwen. Uit veiligheid volgen de kinderen daarom thuisonderwijs.

'ZONDER JULLIE
ZOUDEN WE HET
KOUD HEBBEN'

BID JE MEE?

Gebed verbindt in tijden van crisis. Nu oorlogsgeweld voortduurt en wanhoop zich van veel mensen meester maakt, willen we naast mensen in noodsituaties staan. We willen hen niet vergeten, maar bemoedigen en hoop bieden. Deze keer een gebed uit en voor Syrië.

Onze Vader in de hemel,

We geloven dat U een God bent die alles kan. Alleen tot U richten wij onze gebeden voor Syrië.

O God, alles wat we door de decennia heen hebben meegemaakt – oorlogen en natuurrampen – heeft miljoenen mensen in diep verdriet achtergelaten. Verdriet zo zwaar, dat geen mens dat kan dragen. Tranen van moeders en vaders zijn niet voldoende om dit leed te beschrijven.

We hebben onrecht geleden en de dood overall om ons heen gezien. Velen hebben hun families verloren, anderen moesten hun huizen verlaten en wonen nu in tenten, soms zonder enige beschutting. Velen zoeken naar een druppel water, anderen naar een stukje brood om in leven te blijven. Ze zweven op de rand van het bestaan. Maar Uw wil geschiede.

O Vader, zend ons Uw barmhartigheid en vergeef ons en degenen die ons onrecht hebben aangedaan. Verspreid Uw gerechtigheid, vervuld van vrede en liefde, over ons land en onze burgers.

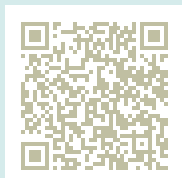
En schenk ons de kracht en het vermogen om hoopvol te zijn over een toekomst zonder verdriet en pijn. Van U, Heer, vragen wij dit.

Amen

BID JE MEE VOOR...

- Moed voor families om vol te houden nu het nog steeds onrustig is in Syrië.
- Kracht om het land weer op te bouwen, kracht voor ouders om voor hun gezin te kunnen zorgen.
- Troost voor al het verdriet vanwege de duizenden omgekomen en vermiste slachtoffers van geweld en rampen in de afgelopen jaren.

 Meld je aan voor de ZOA Gebedsvijfdaagse en ontvang gebeden vanuit crisisgebieden en een passend luisterlied in je inbox.

COLOFON

ToeVLUCHT is een magazine van ZOA.
Oplage 45.000
ISSN 1871-0727
KvK 41009723

CONTACT

Sleutelbloemstraat 45
Postbus 4130
7320 AC Apeldoorn
T 055 3663 339
I zoa.nl
E info@zoa.ngo

REKENINGNUMMER

NL87 ABNA 0105364371

REDACTIE

KlaasJan Baas, Anneke Bolt, Monique Boom (eindredactie), Lieuwe Siebe de Jong (beeldredactie), Engeline Keizer, Hanna Mellema, René Vlug (hoofdreductie), Thirza Willemsen

FOTOGRAFIE

Peter Caton, Ankhee Chel, Zuha Fansa, Ayman Fuad, Laura Garavito, Hiske Gude, Elisabeth Ismail, Lieuwe Siebe de Jong, Nienke Maat, Carla Manten, Thirza Willemsen

VORMGEVING

TinekeWerk
tinekewerkt.nl

DRUK

Drukkerij De Bunschoter
debunschoter.nl

Dit magazine is op FSC mixed papier afgedrukt. De duurzame verpakking is van suikerrietfolie.

©ZOA staat positief tegenover het kopiëren of vermenigvuldigen van artikelen, mits met bronvermelding. Graag ontvangen wij een bewijsexemplaar. Adressenbestanden van ZOA worden niet uitgeleend of doorverkocht.

ZOA
van noodhulp
naar wederopbouw

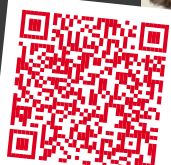
Daar zijn we weer!
En leuk dat jij er
ook weer bent! In dit
nummer staan we stil
bij Uganda, één van de
landen waar ZOA werkt.
Lees maar mee.
En o ja, Zoë is er
ook weer.

Hoi!

Even wat feitjes:

Uganda is een land midden in Afrika. Het is **6 keer zo groot als Nederland** en er wonen bijna **49 miljoen mensen**. Omdat de natuur zo prachtig is, wordt het land ook wel 'de parel van Afrika' genoemd. De regio's Amudat en West-Nijl zijn zeer arme gebieden in dit land. **Maar 1 op de 5 kinderen gaat naar school!** Daarom helpt ZOA op scholen in Uganda met lesmaterialen, schoon drinkwater en toiletten. Want ja, die moeten er ook zijn als je naar school gaat.

Help je mee? Kom dan met je school in actie! Denk aan een sponsorloop, het verkopen van zelfgemaakte koekjes, of... vul zelf maar in. Scan deze QR-code en lees er meer over!

Meet & Greet

Heb je Zoë nog gespot deze zomer? Ze is op verschillende evenementen geweest, zoals Strandheem en de Terdege Zomerfair. In oktober is ze ook op de Familiedagen in Gorinchem, misschien ziet ze jou daar wel! Zou je het leuk vinden als ze bij jou op school komt? Bijvoorbeeld als jullie een actie doen voor ZOA? Stuur dan even een berichtje naar scholen@zoa.ngo

PUZZEL

ZOA-medewerkers in Uganda zien veel dieren! De namen van deze dieren zijn door elkaar gehusseld en staan in de verkeerde volgorde. Als je de naam van het dier vindt, schrijf je het in de vakjes. De oplossing staat in de gekleurde balk en is één van de dieren waar Uganda bekend om staat...

5 f a n
l i t o

7 h a
n y e

1 a
r i
f g

2 d o o
r l k i k

6 l e
u e w

4 n a
b a a
i v

The ZOAC logo consists of the letters 'ZOAC' in a bold, red, sans-serif font, followed by a circular icon containing a stylized black and white graphic.

van noodhulp
naar wederopbouw

The background of the entire page is a photograph of a group of women, likely from South Sudan, looking directly at the camera with serious expressions. They are wearing traditional beaded clothing.

GEEF JIJ NYOKONG **DE TIJD** OM TE HERSTELLEN?

Als je alles kwijtgeraakt bent door oorlogsgeweld, zoals **Nyokong (25)** uit Zuid-Sudan, bouw je niet zomaar een nieuw leven op. Dan heb je tijd nodig om te verwerken en herstellen wat kapot is. En mensen die naast je blijven staan, tot je op eigen kracht weer verder kunt. **Jij maakt dat mogelijk als je ZOAC steunt met een vaste, maandelijkse gift.**

WORD DONATEUR OP
ZOAC.NL/TIJD